

2005 жылғы 1 қаңтардағы¹ банк секторының ағымдағы жағдайы

2005 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша екінші деңгейдегі банктердің жалпы саны 35 болды, оның ішінде Алматы қаласында 29 банк, банктердің 27 филиалы және 191 есеп айырысу-касса бөлімі орналасқан.

Банк секторының құрылымы	01.01.04	01.01.05
1. Екінші деңгейдегі банктердің саны, оның ішінде:	35	35
- шетелдің қатысы бар банктер	16	15
- жарғы капиталында ² мемлекеттің 100% қатысы бар банктер	2 ²	1 ²
2. Екінші деңгейдегі банктердің филиалдарының саны	355	385
3. Екінші деңгейдегі банктердің есеп айырысу-касса бөлімдерінің саны	1023	1106
4. Екінші деңгейдегі банктердің шетелдердегі өкілдіктерінің саны	10	11
5. Қазақстан Республикасындағы резидент емес банктердің өкілдіктерінің саны	20	18
6. Жеке тұлғалардың салымдарына (депозиттеріне) міндетті ұжымдық кепілдік беру жүйесіндегі қатысушы банктердің саны	29	34
7. Кастодиан қызметін жүзеге асыруға лицензиясы бар банктер саны	10	9

Капитал. Екінші деңгейдегі банктердің жиынтықты меншікті капиталының есеп айырысу³ мөлшері өткен жылы 114,0 млрд. теңгеге (48,8%-ке) ұлғайды және 01.01.05ж. 347,6 млрд. теңге болды. Сонымен, бірінші деңгейдегі капитал 49,4%-ке өсіп, 229,0 млрд. теңгеге дейін, оның ішінде өткен жылдардың бөлінбеген таза кірісінің 17,6 млрд. теңгеге ұлғаюы есебінен өсті, ал екінші деңгейдегі капитал 47,1%-ке 129,3 млрд. теңгеге дейін өсті.

Меншікті капиталдың динамикасы	01.01.04	01.01.05	Өсім %-пен
1-деңгейдегі капитал	153,3	229,0	49,4
Жарғылық капитал	100,4	161,3	60,7
Қосымша капитал	13,8	16,7	21
Өткен жылдардың бөлінбеген таза кірісі	24,0	41,6	73,3
2-ші деңгейдегі капитал	87,9	129,3	47,1
Бөлінбеген таза кіріс	28,8	31	7,6
Реттелеген борыш	58,8	100,3	70,6
Меншікті капитал барлығы	233,6	347,6	48,8

2005 жылғы 01 қаңтардағы жағдай бойынша банк секторы меншікті капиталының тепе-теңдік көрсеткіштері негізінен өзгерген жоқ және k1 - 0,08 (0,06 нормативі кезінде), k2 - 0,16 (0,12 нормативі кезінде) болды.

Меншікті капиталдың тепе-теңдік көрсеткіштері	01.01.04	01.01.05
Бірінші деңгейдегі меншікті капиталдың жиынтықты активтерге қатысы (k1)	0,09	0,08
Тәуекел дәрежесі бойынша салмақталған баланстан тыс міндеттемелерге және активтерге меншікті капиталдың қатысы (k2)	0,17	0,16
Меншікті капиталдың несие портфеліне қатысы	0,22	0,19
Қалыптасқан провизияларға меншікті капиталдың қатысы	3,49	2,62
Күмәнді кредиттерге меншікті капиталдың қатысы	0,60	0,47
Үмітсіз кредиттерге меншікті капиталдың қатысы	10,38	6,65

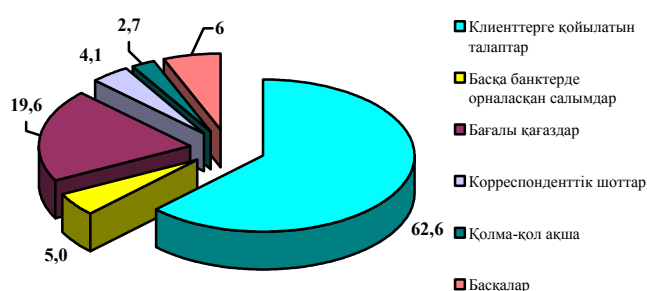
Активтер. Өткен жыл ішінде банктердің жиынтық активтерінің мөлшері 1013,7

млрд. теңгеге (60,5%) және есепті күнге 2 689,7 млрд. теңге болды.

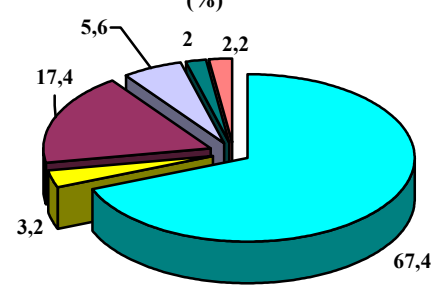
Банк секторының жиынтық активтерінің динамикасы және құрылымы	01.01.04		01.01.05		Өсім (%-пен)
	млрд. теңге	%-пен	млрд. теңге	%-пен	
Ақша	45,0	2,7	55,0	2,0	22,2
Корреспонденттік шоттар	68,8	4,1	150,1	5,6	118,2
Бағалы қағаздар	328,3	19,6	468,0	17,4	42,6
Басқа банктерде орналасқан салымдар	84,6	5,0	85,0	3,2	0,5
Банкаралық заемдар	39,2	2,3	105,1	3,9	168,1
Клиенттердің заемдары	1 047,4	62,6	1708,3	63,5	63,1
Капиталға және реттелген борышқа салынған инвестициялар	10,0	0,6	13,8	0,5	38,0
Негізгі құрал-жабдықтар және материалдық емес активтер	33,6	2,0	44,6	1,7	32,7
Басқа активтер	19,1	1,1	59,8	2,2	213,1
Активтер барлығы	1 676,0	100	2689,7	100	60,5

Банктер активтерінің құрылымында банкаралық (63,5%), бағалы қағаздар портфелі (17,4%), корреспонденттік шоттардан (5,6%) басқа заемдар үлкен үлес алады. Активтердің өсуі негізінен клиенттерге берілген заемдардың 660,9 млрд. теңгеге (63,1%), бағалы қағаздардың 139,73 млрд. теңгеге (42,6%) және банкаралық заемдардың 65,9 млрд. теңгеге (168,1 %) өсуі есебінен болып отыр.

01.01.2004ж. Жағдай бойынша банк секторының активтерінің құрылымы (%)

01.01.2005ж. Жағдай бойынша банк секторының активтерінің құрылымы (%)

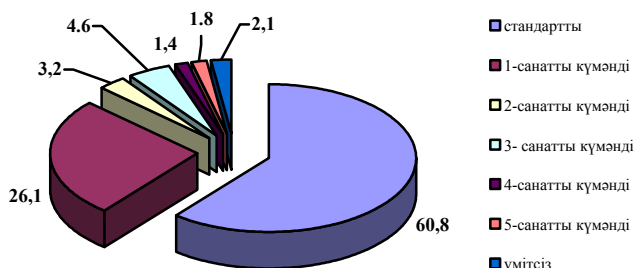
2004 жыл ішінде жіктелуге жататын активтер мен шартты міндеттемелер 1364,4 млрд. теңгеден (69,4%) 3 330,3 млрд.теңгеге дейін өсті.

Жалпы алғанда, қаралып отырған кезең ішінде жалпы активтер мен шартты міндеттемелердің сапасында айтарлықтай өзгерістер байқалған жоқ. Стандартты активтер мен шартты міндеттемелердің үлес салмағы 74,6%-тен 72,4%-ке кеміді, ал күмәнділері 24,2%-тен 25,9%-ке өсті және үмітсіз активтер 1,2%-тен 1,7%-ке өсті.

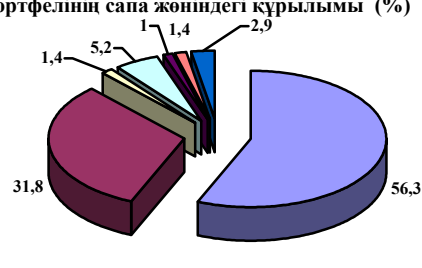
Активтердің және шартты міндеттемелердің сапасының динамикасы	01.01.04		01.01.05	
	Негіз. Борыш. сомасы млрд. теңге	Жиынтығы % -пен	Негіз. Борыш. сомасы, млрд. теңге	Жиынтығы % -пен
Активтердің және шартты міндеттемелердің барлығы	1 965,9	100	3 330,3	100,0
Стандартты	1 467,2	74,6	2 411,5	72,4
Күмәнді	475,0	24,2	862,6	25,9
<i>1-санатты күмәнді</i> - төлемдерге толық және уақтылы төлем жасаған кезде	350,0	17,8	691,5	20,8
<i>2-санатты күмәнді</i> - төлемдерді кешіктірген немесе толық төлем жасамаған кезде	37,0	1,9	28,9	0,9

3-санатты кумәнді - төлемдерге уақтылы және толық төлем жасау кезінде	51,4	2,6	97,9	2,9
4-санатты кумәнді -- төлемдерді кешіктіру және толық төлем жасамау кезінде	16,1	0,8	18,9	0,5
5-санатты кумәнді	20,5	1,1	25,4	0,8
Үмітсіздер	23,7	1,2	56,2	1,7

01.01.2004ж. жағдай бойынша несие портфелінің сапа жөніндегі құрылымы (%)

01.01.2005ж. жағдай бойынша несие портфелінің сапа жөніндегі құрылымы (%)

Қаралып отырған кезең ішінде банктердің кредит портфелі құрылымында стандартты кредиттер үлесі 60,8%-тен 56,3 %-ке дейін кеміді, кумәнділерінің үлесі 37,1%-тен 41,2 %-ке дейін өсті, үмітсіздерінің үлесі 2,1%-тен 2,9%-ке дейін өсті.

Несие портфелі сапасының динамикасы	01.01.04		01.01.05	
	Негізгі борыш сомасы, млрд. теңге	Жиынтығы % -пен	Негіз. Борыш. сомасы, млрд. теңге	Жиынтығы % -пен
Несие портфелі барлығы	1 086,6	100	1 813,4	100
Стандартты	660,1	60,8	1 020,8	56,3
Кумәнді	403,6	37,1	740,4	40,8
<i>1 санатты кумәнді</i> - толық және уақтылы төлем жасау кезінде	283,7	26,1	576,5	31,8
<i>2 санатты кумәнді</i> -төлемдерді кешіктіру немесе толық төлем жасамау кезінде	35,0	3,2	25,2	1,4
<i>3 санатты кумәнді</i> - уақтылы және толық төлем жасау кезінде	49,5	4,6	95,2	5,2
<i>4 санатты кумәнді</i> -төлемдерді кешіктіру немесе толық төлем жасамау кезінде	15,5	1,4	18,7	1,0
<i>5 санатты кумәнді</i>	20,0	1,8	24,8	1,4
Үмітсіз	22,9	2,1	52,2	2,9

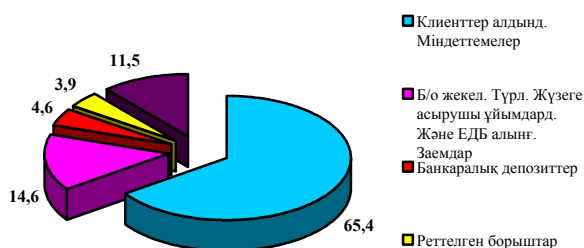
Міндеттемелер. Өткен жыл ішінде екінші деңгейдегі банктер міндеттемелерінің жалпы сомасы 927,3 млрд. теңге (62,2%) өсті және 01.01.05ж. 2 418,6 млрд. теңге болды.

Клиенттердің депозиттік базасының өсімі банктердің міндеттемелерінің өсуіне мейлінше мәнді ықпал етті. Сөйтіп, клиенттер алдындағы міндеттемелер 66,0%-ке 1 618,5 млрд. теңгеге дейін өсті және олардың банк секторы міндеттемелерінің жиынтық сомасындағы үлесі 66,9 % болды.

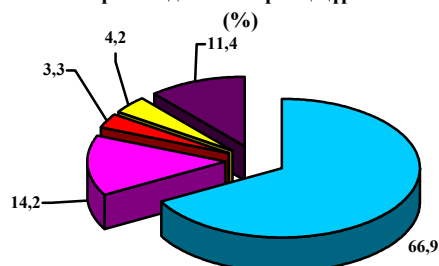
Банк секторының жиынтық міндеттемелерінің динамикасы және құрылымы	01.01.04		01.01.05		Өсім %-пен
	млрд. теңге	Жиынтығы % -пен	млрд. теңге	Жиынтығы % -пен	
Клиенттер ⁴ алдындағы міндеттемелер	975,1	65,4	1 618,5	66,9	66,0
Банкаралық депозиттер	69,0	4,6	79,4	3,3	15,1
Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған заемдар	7,5	0,5	5,4	0,2	-28,0

Халықаралық қаржы ұйымдарынан алынған заемдар	17,7	1,2	19,2	0,8	8,5
Банктік операциялардың жекелеген түрлерін жүзеге асырушы ұйымдар мен басқа банктерден алынған заемдар	217,4	14,6	343,9	14,2	58,2
Бағалы қағаздармен «РЕПО» операциялары	76,9	5,2	72,2	3,0	-6,1
Реттелген борыштар	58,8	3,9	100,3	4,2	70,6
Айналысқа шығарылған бағалы қағаздар	27,8	1,9	102,1	4,2	267,3
Басқа кредиторлар	21,4	1,4	50,2	2,1	134,6
Басқа міндеттемелер	19,7	1,3	27,4	1,1	39,1
Міндеттемелер барлығы	1 491,3	100	2 418,6	100,0	62,2

01.01.2004ж. жағдай бойынша банк секторы міндеттемелерінің құрылымы (%)

01.01.2005ж. жағдай бойынша банк секторы міндеттемелерінің құрылымы (%)

Өткен жылы клиенттер салымдары⁵ 635,8 млрд. теңгеге (65,4%) өсті және 2005ж. 1 қаңтарында 1 607,8 млрд. теңге болды. Сонымен бірге, талап ету бойынша салымдар 26,2% өсті және олардың клиенттердің жиынтықты салымдарындағы үлесі 1,3% болды.

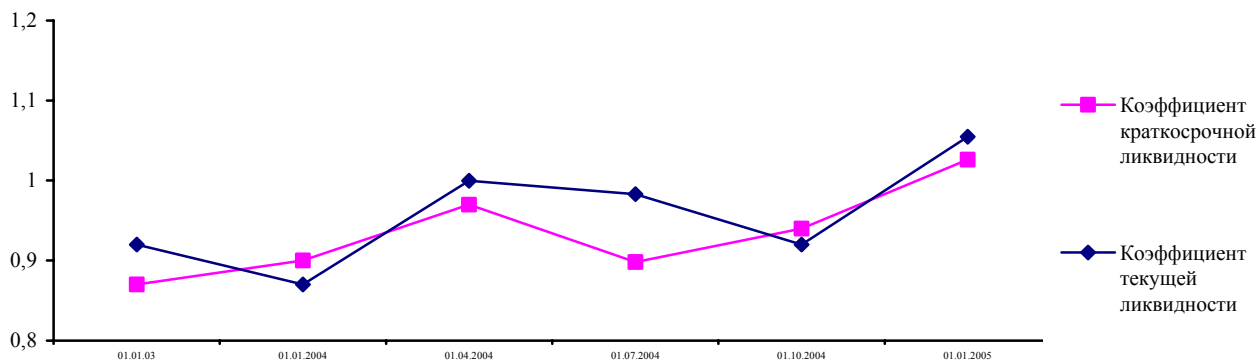
Өткен жылы жеке тұлғалардың салымдары 30,5%-ке немесе 104,8 млрд. теңгеге өсті, негізінен мерзімді салымдар шоттарындағы қалдықтардың өсуі есебінен 77,4 млрд. теңгеге (27,4%) өсті. Клиенттердің ағымдағы және карт-шоттары бойынша өсу 15,0 млрд. теңге (33,1%), талап ету бойынша салымдар - 2,2 млрд. теңге (15,2%) және шартты салымдар бойынша - 10,2 млрд. теңге (21,4 есе) болды.

№	Клиент депозиттері	01.01.04ж.		01.01.05ж.		Өсім %-пен	
		Барлығы	Оның ішінде шетелдік валютамен	Барлығы	Оның ішінде шетелдік валютамен	Барлығы	Оның ішінде шетелдік валютамен
1.	Салымшыл. барлығы о.і.:	972,0	585,2	1 607,8	917,4	65,4	56,8
2.	Заңды тұлғ.салымд., о.іш.:	628,8	370,6	1 159,8	724,8	84,4	95,6
	Арн. Тағайынд. Еншілес ұйым. салымд.	406,2	261,4	756,7	498,7	86,3	90,8
	қосқанд.клиенттердің ағымдағы және карт шоттары						
	Талап ету салымд.	2,7	1,1	5,0	1,3	85,2	18,2
	Мерзімді салымдар	218,7	107,3	396,5	223,8	81,3	108,6
	Шартты	1,2	0,8	1,6	1,0	33,3	25,0
3.	Жеке тұлғалардың салымдары, о.іш.:	343,2	214,6	448,0	192,6	30,5	-10,3
	Клиенттердің ағымдағы және карт-шоттары						
	Талап ету салымд.	14,5	8,3	16,7	6,9	15,2	-16,9
	Мерзімді салымдар	282,9	190,7	360,3	161,5	27,4	-15,3

Өз кезегінде заңды тұлғалардың салымдары 84,4%-ке, оның ішінде мерзімді депозиттер - 81,3%-ке, талап ету бойынша салымдары 85,2%-ке және клиенттердің ағымдағы және карт-шоттары 86,3%-ке өсті.

Ликвидность. 2004 жылы банк жүйесінің өтімділігі жоғары деңгейде сақталды. Он ай ішінде ағымдағы өтімділіктің жиынтық коэффициенті жеке банк үшін барынша

Банк секторының өтімділік деңгейінің динамикасы

төмен 0,3 нормасынан 01.01.04ж. 0,90-нан 01.01.05 ж. 1,06-ке дейін өсті. Қысқа мерзімді өтімділік (барынша төмен мөлшері -0,5) коэффициенті 2005 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша 1,03 болды.

Кірістілік. 2005 жылғы 1 қаңтарда екінші деңгейдегі банктер 31,5 млрд. теңге мөлшерінде (2003 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша - 28,8 млрд теңге) жиынтық таза кіріс алды. Кірістердің жиынтық мөлшері 321,8 млрд теңге болды (2004 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша - 232,4 млрд теңге), шығыстар - 290,4 млрд теңге (2004 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша - 203,5 млрд теңге) болды.

Мынаны атап өткен жөн, 2004 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша банктер өткен жылдың осыған ұқсас кезеңімен салыстырғанда 9,4% -ке артық таза кіріс алды.

Банк секторының кірістілігі, млрд. теңгемен	01.01.04	01.01.05	Өзгеріс (+;-), %-пен
Сыйақы алуға байланысты кірістер	140,9	212,7	51,0
Сыйақы төлеуге байланысты шығыстар	60,8	94,0	54,6
Сыйақы алуға байланысты таза кіріс	80,1	118,7	48,2
Сыйақы алумен байланысы жоқ кірістер	89,5	107,6	20,2
Сыйақы төлеуге байланысты шығыстар	137,8	188,6	36,9
Сыйақы алумен байланысы жоқ кірістер(зиян)	-48,3	-81,0	67,7
Күтпеген баптар	1,3	1,1	-15,4
Табыс салығы төленгенге дейінгі таза кіріс	33,2	38,8	16,9
Табыс салығы төленген кездегі шығыстар	4,4	7,3	65,9
Табыс салығы төленгеннен кейінгі таза кіріс	28,8	31,5	9,4

Проценттік кірістер құрылымында клиенттерге берілген заемдар бойынша (84,7% или 180,1 млрд. теңге) сыйақының төленуіне байланысты кірістер біршама көп орын алады, ал проценттік шығыстар құрылымында - клиенттердің талаптары бойынша(65,6% или 61,7 млрд. теңге) төленген сыйақыларға байланысты шығыстар орын алады

Дилингтік операциялар бойынша таза кіріс 10,4 млрд. теңге болды (на 1 января 2004 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша - 9,2 млрд. теңге).

Табыс салығы төленгенге дейінгі таза кірістің жиынтық активтерге (ROA) қатынасы 1,44% (1.01.04ж. жағдай бойынша - 1,98%), болса, табыс салығы төленгенге дейінгі таза кірістің меншікті капиталына (ROE) қатынасы 11,16% болды (01.01.04ж.

жағдай бойынша – 14,21%).

Банк секторының кірістілігін сипаттайтын жиынтық көрсеткіштер	01.01.04	01.01.05
Табыс салығы төленгенге дейінгі таза кірістің жиынтық активтерге қатынасы (ROA)	1,98	1,44
Табыс салығы төленгенге дейінгі таза кірістің меншікті капиталына қатынасы (ROE)	14,21	11,16
Сыйақы (мүдде) алуға байланысты кірістердің жиынтық активтерге қатынасы	8,41	7,91
Сыйақы (мүдде) алуға байланысты жиынтық несиелік портфелінің кредиттері бойынша кірістердің қатынасы	10,9	10,13
Дилингтік операциялар бойынша таза кірістің табыс салығы төленгенге дейінгі таза кіріске қатынасы	27,71	26,8
Сыйақы (мүдде) төлеуге байланысты шығыстардың жиынтық міндеттемелерге қатынасы	4,08	3,89
Жиынтық активтерге резерв жасауға шығыстардың қатынасы	2,63	2,72

Банк секторының шоғырлануы. 2005 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша 3 ірі банктің банк секторының жиынтық активтеріндегі үлесі 2004 жылғы қаңтарда 62,42%-тен қарашада 62,01%-ке дейін аздап кеміді, сондай-ақ 3 ірі банктің банк секторындағы жиынтық активтеріндегі үлесі де 64,11%-тен 63,42%-ке дейін кеміді.

3 ірі банктің банк секторының жиынтық несиелік портфеліндегі үлесі 66,32% болды.

Сондай-ақ, жеке тұлғалар депозиттерінің 63,28%-і 3 ірі банкте шоғырланғанын атап өткен жөн.

Жиынтықты банк секторындағы үлесі	01.01.04	01.01.05
Үш ірі банктің активтері	62,42	62,01
Үш ірі банктің міндеттемелері	64,11	63,42
Үш ірі банктің меншікті капиталы	50,95	54,14
Үш ірі банктің несиелік портфелі	65,33	66,32
Үш ірі банктің клиенттерінің ⁵ депозиттері, оның ішінде:	64,68	66
- заңды тұлғалардың	62,86	67,05
- жеке тұлғалардың	68,01	63,28

Экономикадағы банк секторының ролі

Қазақстан экономикасындағы банк секторының ролін сипаттайтын қатысты көрсеткіштер динамикасы	01.01.02	01.01.03	01.01.04	01.01.05
ЖІӨ	3 250,6 млрд.теңге	3 747,2 млрд.теңге	4 449,8 млрд. теңге	5 434,8 ⁶ млрд. теңге
Активтердің ЖІӨ қатысы, %	25,1	30,6	37,7	49,5
Несие портфелінің ЖІӨ қатысы, %	15,9	19,1	24,4	33,4
Меншікті капиталдың ЖІӨ қатысы, %	3,8	4,3	5,2	6,4
Клиенттер депозиттерінің ЖІӨ қатысы	15,0	18,6	21,8	29,6

¹ -01.01.05ж. жағдай бойынша ақпарат “Қазақстан Даму Банкі” ЖАҚ деректерін ескермей берілген;

² – “Қазақстан тұрғын үй құрылыс жинақ банкі” АҚ-ы; “Эксимбанк” ААҚ-ы мемлекеттік үлесті сатып алуды жүзеге асырды.

³ – уәкілетті орган бекіткен екінші деңгейдегі банктердің пруденциалдық нормативтері туралы Ережеге сәйкес;

⁴ – “Арнайы тағайындалған еншілес ұйымдардың салымдары” 2222 шотын ескеріп;

⁵ – клиенттердің депозиттері туралы ақпарат клиенттердің ағымдағы шоттарын ескере отырып берілген.

⁶ – 01.10.2004ж. бастап 01.10.2005ж. аралығындағы кезеңдегі ЖІӨ жылдық көрінісі берілген.